

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr. Vredništvo in opravnštvo sta na mestnem tergu št. 10.

Cerkvena pesen.

(Konec.)

Naše pesni imajo tri posebne napake: 1. je melodija premalo omejena, a preveč sentimentalna; 2. je spremljevanje nji preveč podložno, zraven pa ostro ritmizirano; 3. se nahajajo v njih arije.

1. Melodija je premalo omejena, premiče se v velikem okrožji, rabi glase, ki so harmoniji ptuji, preveč kraljuje, ter ne pripušča ostalim glasom nobene samostalnosti. K večemu najme včasih za spremen en glas ali dva, in tedaj nastane modern duet ali tercet. — Melodija je presentimentalna; prepogosta raba kromatike stori pesen mehkužno, preobčutljivo, kar jo dela nesterpljivo v cerkvi. Cerkvena pesen ima verne od posvetnega odverniti in za nebesa navdušiti. Tedaj gre odločiti vse, kar čutnicam preveč vstreza, ter po pozemeljskem diši; vse kar je mehkužnega, teatraličnega, operam primernege.

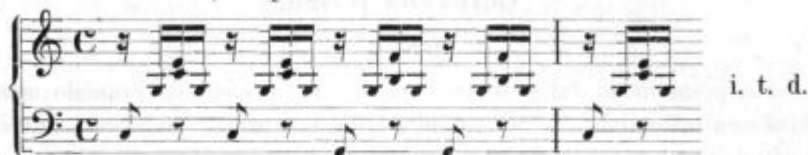
Tudi v melodiji zahtevamo objektivitete. To ne morem boljše opisati, nego z besedami župnika Stein-a, ki piše*): „V cerkvi skladatelj ne poje zase, ampak v imenu vseh vernikov, dà, v imenu vesoljne Cerkve. Ne sme tedaj vånje vlti zgolj svoje osebne občutke, katere večja ali manjša verska navdušenost povzročuje; ampak melodija mora taka čutila izražati, kakoršna so celi verski občini priležna, in katera sv. Cerkev po dotičnem prazniku obuditi želi. Skladatelj ima tedaj vstvariti celi občini priležen in razumljiv izraz splošne pobožnosti. Melodija mora biti priprosta in mora imeti značaj ponižnosti na sebi. Dalje: Ako bi človek rad vstvaril primerno melodijo, po duhu in smislu svetega opravila; ako hoče, da se ta melodija rabi v cerkvi vpricho živega Boga, pri najsvetejšem opravilu; gotovo mu ni dovoljeno, svoja čutila kar po lastni volji izraževati, bodi si, da so njegova osebna čutila še tako pobožna. Ostati mu je v mejah spoštljivosti in svetega strahú. — Skladatelja svetnih pesni tolikanj bolj hvalimo, čem natančneje in bolj živo je izrazil čutila, ki jih posamezni deli teksta budijo, naj bodo že čutila resnobe ali veselja, britkosti ali radosti. Ravno to pa bi bila za cerkvenega skladatelja silna napaka. Sveti kraj, za katerega zлага, ne dovoli mu proste roke v izraževanji čutil. Cerkvene melodije ne smejo nikdar kazati strastne razburjenosti čutil, ne smejo

*) Die kath. Kirchenmusik nach ihrer Bestimmung und dermaligen Beschaffenheit. Köln 1864.

kazati prebritke žalosti, niti razposajenega veselja. (Cerkev po svoje žaluje, ter se po svoje veseli.) Cerkvene pesmi nemajo razburiti src z vednim in preočitim menjavanjem čuvstev, kakoršna bi morda pesenska beseda narekovati utegnila“.

Sploh je s pesnijo, kakor s pridigo. Pridigar ne sme s ponašanjem niti s povdarkom naznanjati vso mero svojih osebnih čutil; to bi se ne spodobilo za božjo besedo, katero oznanjuje. Še akademični govornik ne stori tega, ampak je glediščini igravec.

2. Spremljevanje ne sme biti tako ubožno, melodiji popolnem podverženo. Pogosto se čujejo pri nas pesni, ki imajo silno revno harmonizacijo. Trizvok v enomerni menjavi s septimnim akordom na dominantni, to je cela harmonična copernija. Organist pa še teh akordov ne igra vezano, ampak jih lomi, kakor na glasoviru ali kitari; n. pr.:

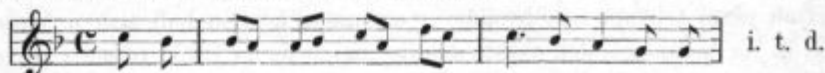

Preostra ritmika največ pripomore, da moramo pred marsikatero pesnijo zapreti cerkvene duri. Če akorde enakomerno v note manjše vrednosti razdeliš, dobiš plesni ali stopajoči ritmus, in pesen ni za cerkev.

3. Skladatelji radi prekoračijo meje melodije in skladajo arije. Marsikdo nam je že očital, da so naše novejšje skladbe premalo melodične; vsa cecilijanska glasba, da ima premalo melodije. Oj, melodije je že dovolj, le arijozne so vam pesni premalo, in to je prav. Nedavno pred nami so se skoro v vsaki pesni, zlasti v božičnicah, skladali arijozni samospievi.

Po tem, kar je bilo dozdej rečeno, o značaji cerkvenih melodij, menda ni treba več povdarjati, kako velika je nevarnost, da se samospjev, posebno iz gerla častilakomnega pevca, večjidel pregreši zoper častitljivost kraja, in zoper namen cerkvene pesni, ki je: počešenje božje in spodbuja ljudstva, ne pa pohlepnost po časti in hvali. Iz tega ozira je večglasno petje veliko bolj pripravno, zastopati verno ljudstvo. — S tem pa ni rečeno, da je vsak samospjev cerkvenim namenom nasproten. Ako ima pevec pravi namen, namreč Boga častiti in ljudstvo spodbujati, ako sta melodija in tekst cerkvenega duha, potem je samospjev prav priležen zavoljo spreminjave in zavoljo boljše razumljivosti besed. Arije pa nikdar.

4. Melodija naj bo besedam primerna. Nespametno bi bilo resnim besedam (postna pesen) dati veselo melodijo. Tako na primer besedam: „Lej o grešnik“ prav nič ne pristje znana melodija:

Ali pa:

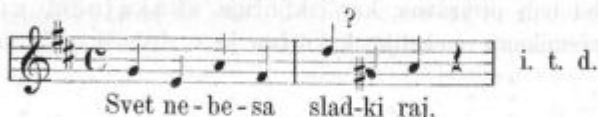
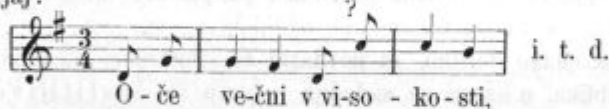

Nota bene: slednja ima naslov „Adventna“. Navajeni smo slišati te pesni v postu ali adventu, zatoraj ne zapazimo vsi te neprilichnosti. V resnici pa navedene melodije ne vstrežajo resnobi kraja niti časa.

Sploh mora biti vsaka cerkvena melodija resnobra in spodobna; kazati mora, da je posvetnost odmerla, ter nas ima spominjati le bolj nebeške domačije. Nekateri pravila koj sledijo. Ako pa vendar hoče kdo presoditi, je-li melodija cerkvena, naj jo le primerja z besedami; lahko bo vsaj po večjem spoznal njenega duhá. Melodija naj po svoji glasovni, kakor ritmiški obliki izrazuje pomen besede.

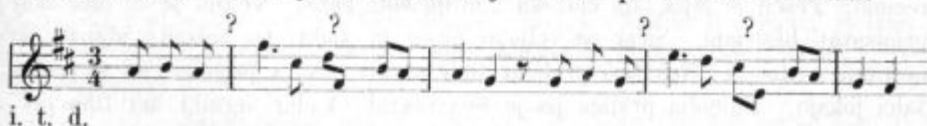
Kar tehniko zadeva, ima se cerkvena pesen 1. nekoliko naslanjati na koral; in sicer gledé harmonije, kakor nje melodične oblike. Koral je nastal sicer pred znanjem harmonije, vendar se dá k njegovim melodijam misliti harmonizacijo, ki se opira na čisti trizvok (Dreiklang), tedaj na razmere harmonično-soglasne (konsonance); nikdar se pa te melodične stopinje ne opirajo na harmonične dissonance, kakoršna je n. pr. mala septima, zmanjšana kvinta. Cerkevna pesen se ima tedaj, kolikor moč, ogibati tacih stopinj v melodiji, ki obsegajo septimo ali zmanjšano kvinto.

Primerjaj:

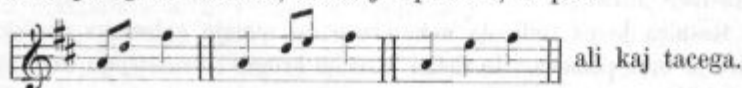

Djal sem, ogibati se kolikor moč. Zarad ene fraze pesen še ne zgubi cerkvene vrednosti. Večidel se pa dá popraviti ta neprilika.

2. Melodične stopinje naj bodo tako priproste, da jih vsak količkaj izobražen pevec kar na pogled zapoje, ali vsaj berzo razume. Stare pesni, (tudi slovenske) se v tej zadevi naslanjajo na koral, ki ne dela večjih stopinj, nego je čista kvinta. Če se tudi kdaj više spnè, vloží si vmes vselej še drug ton. Nikdar pa ne rabi zveksanih ali zmanjšanih tonov. Tudi cerkevna pesen naj se ravná po tih načelih; naj stopa v sekundah, tercah, kvartah in kvintah, redko v sekstah in septah, ogiblje naj se alteriranih tonov, tesno pa naj se derži diatonike. Zarad preobilnih sekst je sledeča pesen malo cerkevna:

Dá se pa ogniti sekstam, če se jih prelomi, n. pr.:

Najbolj odločno cerkvenega značaja je kvinta, potem kvarta. — Ako se skladatelj navedenih dveh napak ogiblje, potem se njegovi skladbi ne bo moglo očitati, da je mehkužna ali preširna.

3. Varovati se je tudi prepogostih non-akordov. Dissonance so itak, ker obstojé iz septimnega akorda in še ene višji terce; imajo pa premehkužen, preposveten značaj. Mimogrede že toliko ne vpliva; včasih je celó nezogiben, ali v taki obliki in kar dvakrat zaporedoma

1. } Tenor. *Tam v pripro-sti hi - ši - ci Vsa za-mak-nje-na kle - či,*

1. } Bas.

2. }

vendar ne sme k božji službi.

4. Kaj pa ritmus? Njemu pristje oblika sekvence, ki ima največ podobnosti z našim menzuriranim petjem. Nekateri novejši skladatelj preveč zahteva od cerkvene pesni, ki je vendar namenjena priprostemu ljudstvu. Če je temu liturgično petje (kakor pravijo) premalo umljivo, naj mu bo umljiva vsaj cerkvena pesen. — Oblika sekvence je pa ta, da se ton in zlog po večjem strinjata; in ker je tekst skor izključljivo metričen, imajo posamezni stavki večinoma enako dolžino, in povdarki so simetrično razstavljeni.

5. Ta oblika, o kateri se melodija mirno in častitljivo pomika, je pa tudi zategadel bolj pripravna, kar izključuje skakajoče, gugajoče in igrajoče se premikanje melodije, kakoršno je v sledečih zgledih:

Težko je govoriti o naših pesnih, ker se kmalu temu ali onemu zamerim. Vsak ima svoje malike. Gotovo pa smo dolžni na strani pustiti napeve, ki namenu ne vstrezajo, če so nam kot osebi še tolikanj priljubljeni. Nikar ne recimo: Pesen je lepa, da človeka kar do solz gane. Včasih je ta moč bolj pripisovati besedam. Sicer pa veljavo pesni ni soditi po solzah, ampak po notranji vrednosti. Nekateri pridigar tudi ne gre prej s prižnice, da se poslušalci jokajo. Najbolja pridiga pa je bila takrat, kadar verniki kar tiho pre-mišljeva je domov gredó. Sodimo tedaj mirno, brez predsodkov, le tako zamoremo resnici služiti.

6. Resnica je pa tudi, da nekatere pesni nimajo nobenega pravega značaja, melodije brez pomena. In ravno v naših krogih se razširjajo take skladbe,

posebno kar zadeva latinsko petje. Take skladbe so lahke in za začetek pripravne, samo da se lepo pojejo. Dolgo pa se ne ohranijo; pevci se jih kmalu naveličajo, in pravijo: cecilijanska glasba je pusta. Take so na primer Molitor-jeve maše. Res, skoro povsod se z njimi začne in so prav pripravne za začetek. Ali tistega večno-dolgega in enakomernega „Credo“ se človek kmalu naveliča. Tedaj vzemimo bolj melodične stvari v roke in se ne ustrašimo vsake težave. Kdor bi pa pri prvem koraku ostal, ta ne bi cecilijancem dosti hasnil.

S tem bodi kratka razprava o cerkveni pesni končana. Nehvaležno delo to. Da sem se ga vendar lotil, vzrok je ta, ker je „Pesmarica“ neki vendar le v delu, in od nje močno visi vspeh našega delovanja. Ako se bodo v pesmarico sprejeli napevi, ki ne morejo biti našemu ljudstvu še umljivi, potem smo si sami spodkopali tla. Nasproti pa tudi ne bomo stali na terdih tleh, ako v izbiri cerkvenih pesni nismo objektivni, in ne moremo ločiti cerkvene pesni od pobožne. Reditelji „Pesmarice“ naj se ozirajo na potrebe in zmožnosti ljudstva, zraven pak naj jim bo živo pred očmi, kaj zahteva duh sv. Cerkve. Mi pa pričakujemo, da se nam ohrani, kar je priljubljenega, dobrega; sicer se pa tudi vemo podvreči umetniškim zahtevam.

D o p i s i.

— **V Ljubljani**, dné 25. junija. — Že predlanskem se je bila pri občnem zboru sprožila misel in želja, naj bi se o velikih počitnicah priredil v Ljubljani za gg. orgljavce podučevalni ozir. nadaljevalni kurs v povspseh cerkveni glasbi. Marsikdo ima dobro voljo na svojem koru povzdigniti cerkv. petje do više stopnje, a ne vé, kako bi se dela lotil; marsikdo tudi misli, da je vse dosedanje že dobro ter da ne treba nikakoršnega napredka i. t. d. Pa naj že bode, kakor hoče: želja po podučevalnem kursu ni ugasnila. Naš gospod dopisnik „Izpod gore“ jo je zopet oživil in prejeli smo tudi od drugod nekaj dopisov, kateri radostno pozdravljajo misel „Izpod gore“. — Da se ta misel uresniči, imel je odbor cec. društva dné 12. junija sejo in sklenil, napraviti zgoraj imenovani kurs. Zato pa naj po nasvetu v. č. g. predsednika za letos izostane občni zbor, katerega tako po društvenih pravilih ni treba sklicevati vsako leto, ampak na tri leta. Ker meseca avgusta še niso splošne počitnice in med prvi teden pade mali Šmaren, se je nastavil čas za podučevalni kurs od ponedeljeka, t. j. 12. septembra do sobote, t. j. 17. septembra. Podučevali bodo učitelji orgljarske šole, in sicer: Harmonijo, preludovanje in modulacijo, praktično orgljanje in petje, zlasti koral, navod k podučevanju v petji; sostava orgelj, liturgika in nekoliko zgodovine glasbe. — Odbor bode tudi po svoji moči poskerbel gg. udeležencem cenó stanovanje in kako razvedrilo. Iz serca želimo, da bi se oglasilo mnogo gospodov pevskih učiteljev in orgljavcev za ta poduk. Oglasé naj se pa pismeno pri predsedniku Cec. društva, v. č. g. dr. A. Jarc-ja, do konca meseca julija, da bode odbor vedel po številu oglašanih svoje priprave vravnati. Natančnejši program se bode pozneje priobčil. Slavna vredništva slovenskih časnikov pa prosimo, naj blagovolé v svojih listih ponatisniti le-to oznanilo.

— **Iz Vojnika.** (Konec.) — 2. Tam pri starem Ptujskem mestu pastiruje star cecilijanec č. g. Anton Pučko, župnik v Polenšaku. Kot župnik ima prosto roko, vzame si toraj šolske otroke v poduk in dosegel je z njimi prav lep uspeh. Že pred leti je pel z njimi, če se ne motim, eno Molitor-jevih maš; lani pak je počastil preč. g. jubilanta prof. Muršec-a vpričo našega mil. knezoškofa s prav dobro izurjenim cecilijanskim korom.

Kmetje, ki so pri Muršcevi sekundaciji slišali Pučkotovo cecilijansko in navadno petje, katero je bilo tudi dobro, so sami priznali, da so pač Pučkotovi pevci pevali s posebno duhovno močjo.

Ta gospod bude sè svojo izvedenostjo in praktično izkušnjo prav izdaten kamen, kedar se bomo zbirali staviti cec. društvo.

3. V prijazni, vedno veseli savinjski dolini razširja cecilijansko idejo č. g. Jurij Klančnik, kaplan v Šentjurju. Tudi on je začel pri otrocih, pa po francoski metodi. Dosegel je zelo veliko. Kolikor sem zvedel, pojejo ljudje radi, in tudi radi poslušajo, da si so cecilijanske melodije bolj resne in „žalostne“. Stareji njegovi pevci pojejo že kar na prvi pogled.

4. Prav čudovito pak je oblagodaryl Bog delovanje mojega sosedu č. g. A. Ribar-ja v Teharjih pri Celji.

Pred tremi leti je zgubila fara organista; služba božja brez petja in orgelj je bila prežalostna. Gospod kaplan poskuša z cec. šolo; si nakupi raznih muzikalij, teoretičnih knjig, harmonij, začne sam pri abecedi za sebe in za šolo, in danes ima njegov zbor blizo 60 četverglasnih pesem: Haydnov „Hier liegt“, Miklošičevo „O sladka ura“, vse navadne cerkvene pesmi za celo leto, Marijnih pesem in k blagoslovu brez števila, Försterjevo in hon. S. Cæciliã, De requiem, Očitanja, mnogo težkih motetov in dr. Javno skušnjo je pokazal zbor lani o godu sv. Martina, farnega patrona, ko se je pela cela Försterjeva maša, tudi Credo, s prav težkim gradualom in ofertorijem. Zbor je sicer majhen, šteje samo 10 udov, pa tem bolj navdušen in vstrajen. Pevke so odraščene dekleta.

5. Častiti očetje kapucini in lazaristi v Celji tudi okušajo, kako sladek je jarem podučevanja v cerkvenem petji. Ker imata oba samostana veliko upljiva na verno ljudstvo, je njuno mirno pa jedernato delovanje pravi blagoslov za druge osamele cecilijance.

6. Č. gg. S. Gaberc, kaplan v Ponikvi, in Tribnik, kaplan v Šentjurju, sta ustanovila po svojih farah lepo ubrano ljudsko petje. Čeravno bi bilo želeti, da bi se tako izverstne moči, kakor je zlasti g. T., tudi višjim oddelkom cerkvene glasbe darovale, moramo tudi skerb za navadno pa občno petje po cerkvi s pohvalo omeniti.

7. Hudega sovražnika ima moderni šlendrian v Vojniku. Tamošnji kaplan uči in piše na vse kriplje, da bi se vzlasti duhovščina seznanila z reformo cerkvenega petja. Njegova šola se sèbira iz odrasle mladine, šteje letos 24 udov, je v drugem tečaju ter zna okoli 30 pesni. Javna skušnja je bila lani pri zlati maši č. g. župnika Laha. Učenci so jako marljivi, pojejo radi latinski, vzlasti polifonne skladbe. Pa žalibog, da so še preslabi. Posebno sitnobo delajo tenori: dečkov ni dobiti tako naglo, dekleta se pa kot tenoristnje (!) prav neugodno slišijo.

Iz tega gotovo pomankljivega pa kolikor mogoče objektivnega poročila se dá sklepati:

a) Č. gg. župniki poprek se za cerkveno glasbo ne brigajo; cecilijanizem jim je večjidel neznan. Čeravno mi cecilijanci to prikazen obžalujemo, se vendar ne sme preostro soditi.

Kaj morejo župniki zato, da niso muzikalno izobraženi? Kaj so oni krivi, da se niso cecilijanske ideje narodile pred 50 leti, ampak še le zdaj? Jasno pa je, da zamore župnik največ storiti.

b) Bolj se je čuditi našim učiteljem, ki so ob enem organisti, da se cecilijanstva ne poprimejo. Uzrokov bo več. Nekaj je njihova muzikalna izobraženost preplitva; koliko pesen ali interludij se pa sliši pri nas, ki bi tudi najbolj milo znanstveno kritiko prestale? Kdo zna tematično preludirati? Kdo figuralno?

Pomisli je pa tudi, da so učitelji tako preobloženi s šolanjem, da si ne bodo samovoljno novega poduka nakladali.

Slednjič je verski liberalizem vso ljubezen in veselje do cerkvenih reči zadušil. Cecilijanec pak mora biti terde in žive vere; sicer obnemore, še preden je resno začel.

c) Pravi misijonarji cecilijanizmu so gg. kaplani, faktično so oni edini representantje novih idej, žertvujejo čas, denar in trud, ter so veseli, če slišijo le eno pesnico. Število zdaj še borno, bo s časom narastlo, ako se bode v semeniščih na sedanji podlagi napredovalo.

d) Skoraj nerazumljivo mi je, da se pri naših šolskih zavodih za cerkveno petje tako malo storeva.

V naših mestih in terjih imamo tri, štiri in večrazredne ljudske šole; v vseh teh šolah se po več ur na teden petje obligatno podučuje — in vendar uspeh ne zadostuje. 12- do 14letni otroci bi morali že dobro razvite glasove imeti, pa ne spominjam se, da bi bil otroke kje v cerkvi res lepo peti slišal. Je morda metoda nesrečna; ali ni blagoslova?

e) Grajati pa se naravnost mora pevska zanemarnost pri naših srednjih šolah. Edina mariborska gimnazija slovi, da vzgojuje dobre pevce. Od drugod imam le slabe poročila. Žalostno je, da imajo dijaki pesni na izbero za dobro voljo, da pa nič ne znajo za zlužbo božjo. Vedno stari „Hier liegt“ in „O sladka ura“, jedno slabeje ekskutirano, kot drugo, to res pevskega učitelja ne priporoča. Kako pač znajo dijaki graškega dijaškega semenišča peti! Choral, Palestrina, Viadana, Witt, Haller itd., to je res blaženo veselje, je poslušati, tako precizno, jedrnatno in gladko. Seveda imajo učitelja mašnika, ki nima ne javne skušnje, ne stalne plače.

S tem sklenem letošnje poročilo; želim, da bode prihodnje krajše, pa tudi ugodnejše.

Dr. A. Kukovič.

— **Iz Smlednika.** (Konec.) — Gospodje duhovniki! To je poštena beseda na pravem kraju. Slišal sem jih mnogo, katere je tako govorjenje spodbudilo in jim odperlo oči. Naše ljudstvo ni terdovratno, le podučiti je treba, pa prijazno, korenito, iz prižnice, in kmalu nastane vse drugo prepričanje. Pač pa je za duhovnika na deželi mnogo težav, ako se hoče količkaj pobriniti za cerkveno petje; pevci so od nekdanj zelo občutljivi.

Po govoru je bila slovesna sv. maša, pri kateri se je latinsko pelo. Molitor-jeva maša je, če tudi lahka, vendar čedna in je bila dosti dobro izpeljana. Pri darovanji bi bili radi čuli namesto onega „Regina coeli lactare“ kaj bolj spodobnišega kot odgovor na krásni ogovor č. g. dr. A. Jegliča; pa upajmo, da bode v prihodnje boljše.

Sedaj pa še nekaj o orgljah samih.

Kdor pozna prostorno našo cerkev in je videl prejšnje dni na koru omarico starih orgelj, je gotovo serčno željo izrekel, da bi mesto teh prišle na kor nove orglje, primerne cerkvi. V resnici se je pri nas delalo na to že dalje časa. Ljudje so želeli imeti nove orglje in obljubili tudi zdatno podporo. Premišljevalo se je in pretresalo tako dalje časa. Pred dvema letoma pa se vzdigne goreči tedanji kaplan g. A. Zaman, z dovoljenjem v. č. g. župnika, ter v najhujšji zimi pobere po celej fari prostovoljne doneske ljudstva, in razvidelo se je takoj, da se bodo materijelni stroški že pokrili. A sedaj dobiti pravega mojstra. Tudi to se nam je posrečilo. Delo je dobil znani ljubljanski g. France Goršič, ter obljubil, doveršiti in postaviti orglje do velike noči l. 1881. Pri dispoziciji je sodeloval naš preprijazni domačin g. župnik Aljaž, kojemu za skerb in trud *gratias intimas*. G. Goršič držal se je natančno dispozicije, in doveršil orglje popolno po pogodbi v občno zadovoljnost. Delo obsega 21 spremenov, kojih 5 pripada pedalu, 6 zgornjemu, 10 spodnjemu manualu. Ker je marsikdo izmed čitateljev radoveden, izvedeti imena posamnih spremenov, naj jih tu podam. Pedal: Principalbas 16 č., Subbas (pokrit) 16', Bombarda 16', Oktavbas 8', Violoncello 8'. Spodnji manual: Bordun 16', Principal 8', Gamsov rog 8', Viola gamba 8', Dvojna flavta 8', Oktava 4', Harmonična flavta 4', Superoktava 2', Kornet 2 $\frac{3}{4}$ ', 2', 1 $\frac{1}{2}$ ', Mikstura 4 — 5na. Zgornji manual: II. Principal 8', Aeolina 8', Salicional 8', Flavta dolče 4', Hoboa 8', Violina 2'. — Razen teh 21 se glasečih spremenov imajo orglje tudi manualni in pedalni sklep, in tako nazvane zbiralnike („Kollektiv-tritte“), s katerimi se več spremenov na enkrat lahko potisne ali pa izvleče. Igranje tudi z manualnim sklepom ni težko. Omara je primerno cerkvi kaj okusno v moderno-romanskem slogu izdelana in tudi lepo ozaljšana s primerno dekoracijo. Meh se pritiska prav lahko, 12letnemu dečku ne dela težave. — Orglje so čisto uglašene in doné mogočno po prostornej cerkvi, posamni spremeni pa so dokaj ljubeznjivi in kar je potrebno, vsak ima drugačo barvo. Kolikor sem imel priložnost izvedeti, so vsacega poslušatelja globoko zanimale. Čast, komur čast! Gospodu Goršiču moramo k „Opus XXXIV“ iz serca čestitati.

Kritan. z Karlini

— **Iz Dunaja** je nam došel sledeči dopis s prošnjo, naj ga v Cerkv. glasbeniku objavimo: Vodstvo „splošnega društva za cerkveno glasbo (sv. Ambrozij) na Dunaji“ je sklenilo, od 1. do 7. avgusta l. 1881. na Dunaji napraviti podučevalni kurs za pevovodije, orgljavce in pevske učitelje, da se nadalje izobrazijo ter

praktično izučé. Ta kurs bode obsegal: a) Navod k vspešnemu podučevanju v petji, igranje na goslih in glasoviru; b) predavanja o harmoniji, kontrapunktu in imitaciji; c) praktično orgljanje; d) poduk v gregorijanskem koralu; e) govore o liturgični cerkveni glasbi, cerkv. glasbeni literaturi, o zgodovini glasbe sploh in zlasti cerkv. glasbe; f) navod k branju partitur in dirigovanju; g) nauk o sestavi orgelj. — Kurs se bode začel ponedeljek dné 1. avg. zjutraj ob osmih, končal pa soboto dné 6. avg. popoldne. Podučevalo se bode v prostorni dvorani katoliške društvene hiše (kath. Vereinshaus, I. Reichsrathstrasse Nr. 3). — Predavanja v posameznih strokah so prevzeli ti-le gospodje: Josip Böhm, kapelnik cerkve „Am Hof“ na Dunaji; P. Ambrozij Kienle, benediktin samostana Emaus v Pragi; Fran Krenn, profesor skladbe na dunajskem konservatoriju; Josip Maxintsak, profesor goslanja na dun. konservatoriju; dr. Otton Müller, vodja zboru Ambrozijevega društva; Ivan Schmitt, dun. konservatorija profesor za igranje na glasoviru. — Udeležba tega podučevalnega kursa je za vse v Avstriji očitno nastavljene pevovodije, orgljavce, pevske in ljudske učitelje, kakor tudi za gg. duhovnike brezplačna. Oni gospodje, ki se hočejo udeleževati, naj se vsaj do 20. julija t. l. pri društv. kapelniku g. Jos. Böhm-u (Wien, I. Franziskanerplatz Nr. 5), pismeno oglašé ter listu priložé pismenko za 15 kr., da se jim potem sprejemnica pošlje. — Naprosijo se p. n. gg. cerkveni, šolski in srenjski predstojniki, naj blagovolijo svojim pevovodjem, orgljavcem in pevskim učiteljem tudi gmotno pomagati, da morejo na Dunaj potovati ter tam 8 dni bivati. — Po končanem kursu se bode udeležencem, ako bodo zahtevali, izročilo spričevalo, da so se kursa udeleževali.

Don Jakob Bach,

predstojnik društva sv. Ambrozija.

Razne reči.

— V Reichenberg-u, litomeriške škofije na Češkem, je 20. aprila t. l. zborovala škofijska sinoda pod predsedništvom v. č. škof. namestnika g. Fr. Simm-a. Med drugimi rečmi se je tudi sklenilo, zbor opozoriti na slabo plačo cerkvenih pevovodijev, organistov in pevcev, ker pri tem vrednost službe božje v mnogih cerkvah silno terpi. Svetuje se toraj, naj bi se ti cerkveni služabniki boljše plačevali, naj bi se v njihovo podporo ustanove delale, da se potem morejo pri vsaki cerkvi dobro izobraženi nastavljati. Tudi drugod bi bilo kaj takega treba.

— Scuola gregoriana v Rimu je pela 10. majnika kot dan poroke presvitl. cesarjeviča Rudolfa v cerkvi „all' anima“ pervikrat Stehle-jevo „Missa jubilaei solemnis“. Avstrijski poročnik, grof Paar, se je potem mons. Jänig-u, vodiji „anime“, s pismom iskreno zahvalil za prelepo petje mlade šole in pismu priložil 200 lir za „scuola greg.“, v dokaz priznanja njene spretnosti v cerkveni glasbi.

Oglasnik.

„Nauk o harmoniji in generalbasu, o modulaciji, o kontrapunktu, o imitaciji, kánonu in fugi s predhajajočo občno teorijo glasbe in s pristavkom o harmonizovanju starih tonovih načinov z glavnim ozirom na učence orgljarske šole.“ — Spisal Anton Foerster, vodja orgljarske šole i. t. d. v Ljubljani. — Knjiga obsega 94 strani v velikem 8° in velja 1 glđ. 30 kr., po pošti pod križnim ovitkom 5 kr. več. — Dobiva se samo pri J. R. Milicu v Ljubljani, stari trg št. 19. — Kdor želi prejeti knjigo, naj blagovoli poslati po poštni nakaznici 1 glđ. 35 kr. in knjiga se mu takoj franco dopošlje. Isto velja tudi za one gospode, koji so se na to knjigo naročili uže prej.

Vsacemu, kdor se hoče v glasbi izobraževati in sploh glasbo temeljito razumevati, bodi to delo verlo priporočeno! Tacega dela te verste na Slovenskem še ni bilo; treba tudi v tem oziru mlado našo slovensko literaturo podpirati.

(Na strani 68. naj stoji v 5. versti „dobiva“ namesto „dobimo“.)

Pridana je listu 7. šte. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik muzik. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.